

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
15.08.2022. – 19.08.2022.

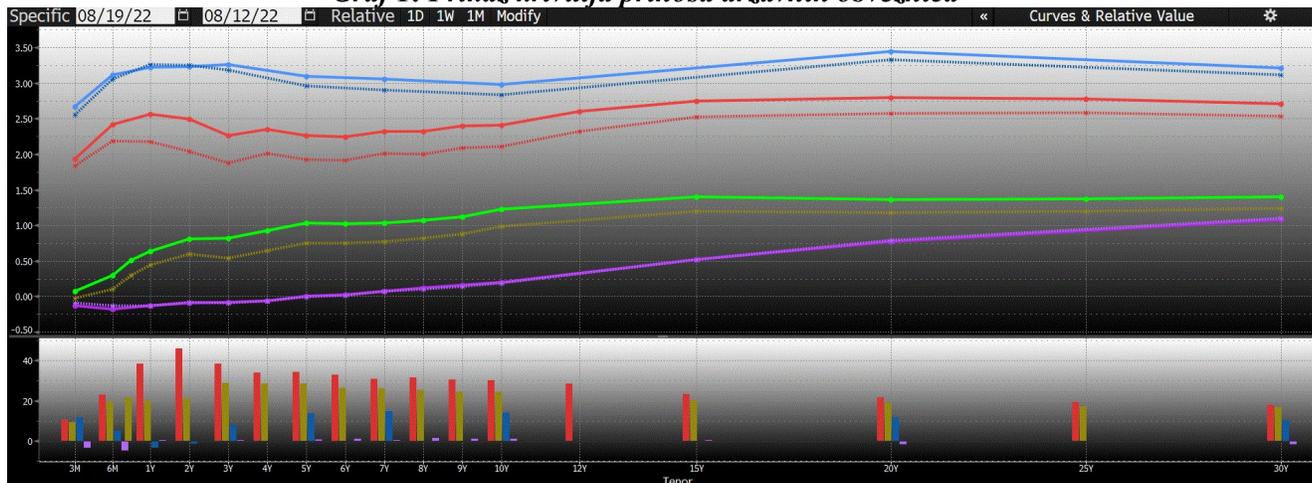
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	12.8.22	19.8.22	12.8.22	19.8.22	12.8.22	19.8.22	12.8.22	19.8.22
2 godine	0,61	0,82	3,24	3,23	2,05	2,53	-0,08	-0,08
5 godina	0,76	1,04	2,96	3,09	1,93	2,28	0,00	0,01
10 godina	0,99	1,23	2,83	2,97	2,11	2,41	0,19	0,20

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	12.8.22	19.8.22
3 mjeseca	0,019	0,106
6 mjeseci	0,096	0,291
1 godina	0,453	0,651

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 19.08.2022. godine (pune linije) i 12.08.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

S izuzetkom prvog radnog dana, kada je u nekoliko europskih država bio praznik, u prošlom tjednu prinosi obveznica eurozone su svakodnevno bilježili rast. U usporedbi sa prethodnim tjednom prinosi njemačkih obveznica su povećani između 22 i 29 baznih bodova. Izraženiji tjedni rast prinosa od 41 do 43 bazna boda zabilježen je kod italijanskih obveznica.

Prema posljednjem istraživanju Bloomberg-a mogućnost da eurozona u narednih 12 mjeseci zapadne u recesiju je povećana na 60% sa 45%, koliko je očekivano u srpnju. Prije rata u Ukrajini postotak je iznosio 20%, a sada je povećan jer manjak energenata predstavlja prijetnju da bi inflacija mogla dodatno rasti. Unatoč povećanim izgledima zapadanja ekonomije u recesiju vijesti o nastavku rasta cijena prirodnog plina i električne energije ne idu u prilog izuzetno visokoj inflaciji u eurozoni (za srpanj je finalnim podacima potvrđena rekordna stopa inflacije od 8,9%), a što je utjecalo na povećana očekivanja nastavka rasta kamatnih stopa ECB. Članica IV ECB Schnabel je sugerirala da bi još jedno veće povećanje kamatnih stopa moglo doći u rujnu, kao i da trenutno vidi „veoma visoke stope inflacije“,

odnosno da se izgledi za inflaciju nisu poboljšali u odnosu na srpanj kada je održana posljednja sjednica UV ECB. Dodala je da su projekcije ECB u posljednjim tromjesečjima bile pogrešne, tako da se stvarnim podacima cjenovnog rasta treba dati više pažnje pri odlukama monetarne politike. Premijer Scholz je najavio da će Njemačka privremeno, do ožujka 2024. godine, smanjiti PDV na prirodni plin na 7% sa dosadašnjih 19%, jer rastuće cijene energenata stvaraju velik teret za mnoge građane. Pored navedenog, izjave zvaničnika Feda koji su ponovili odlučnost nastavka povećanja kamatnih stopa ove institucije, su također imale velik utjecaj na izražen rast prinosa krajem tjedna.

Krajem proteklog tjedna objavljeni su rezultati istraživanja njemačkog ZEW instituta koji su pokazali da eksperti na financijskim tržištima očekuju da će inflacija u eurozoni premašiti ciljanu razinu (2,0%) znatno više nego što je ranije očekivano, pa sada očekuju da će i u 2024. godini stopa inflacije u ovoj regiji bilježiti razinu iznad cilja. Za ovu godinu se očekuje da će u prosjeku iznositi 7,5%, zatim da će u narednoj godini pasti na 4,5%, te dodatno se smanjiti na 3% u 2024. godini. Većina ispitanika navodi cijene energenata i dobara kao razloge zbog kojih su naviše revidirane očekivane stope inflacije, ali njih preko 40% navodi isuviše ekspanzivnu monetarnu politiku ECB kao jedan od razloga za povećanje inflatornih pritiska.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – EZ (tromjesečno) prelim. II tromjesečje	0,7%	0,6%	0,5%
2.	Zaposlenost – EZ (tromjesečno) prelim. II tromjesečje	-	0,3%	0,6%
3.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR) LIPANJ	-22,0	-30,8	-27,2
4.	Trgovinska bilanca – Nizozemska (u milijardama EUR) LIPANJ	-	7,7	5,5
5.	Trgovinska bilanca – Španjolska (u milijardama EUR) LIPANJ	-	-5,39	-4,76
6.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G) LIPANJ	-	0,1%	2,3%
7.	Bilanca tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR) LIPANJ	-	4,2	-6,9
8.	Stopa inflacije – EZ (final.) SRPANJ	8,9%	8,9%	8,6%
9.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.) SRPANJ	4,0%	4,0%	3,7%
10.	Stopa inflacije – Austrija (final.) SRPANJ	9,2%	9,3%	8,6%
11.	Stopa inflacije – Finska SRPANJ	-	7,8%	7,8%
12.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G) SRPANJ	31,8%	37,2%	32,7%
13.	Indeks veleprodajnih cijena – Njemačka (G/G) JUL	-	19,5%	21,2%
14.	GDP – Nizozemska (tromjesečno) prelim. II tromjesečje	0,4%	2,6%	0,5%
15.	Obujam maloprodaje – Finska (final.) LIPANJ	-4,5%	-3,7%	-4,3%
16.	Potrošnja stanovništva – Nizozemska (G/G) LIPANJ	-	5,2%	6,9%
17.	ZEW indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka KOLOVOZ	-52,7	-55,3	-53,8
18.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska SRPANJ	-	3,6%	3,4%
19.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR) LIPANJ	-	2.766,4	2.755,2

SAD

Tijekom proteklog tjedna objavljen je zapisnik sa srpanjske sjednice FOMC-a u kojem nije izravno nagoviješten tempo daljeg rasta referentne kamatne stope, ali je istaknuto da su se kreatori monetarne politike obvezali da će i dalje primjenjivati restriktivnu politiku kako bi se obuzdali jaki inflatorni pritisci. Pored utjecaja rasta kamatnih stopa, navedeno je da bi do smanjenja inflacije moglo doći i kroz poboljšanje globalnih lanaca opskrbe ili uslijed pada cijena nafte i drugih energenata. Američki predsjednik Biden potpisao je zakon vrijedan 700 milijardi USD koji ima za cilj borbu protiv klimatskih promjena i smanjenje troškova zdravstvene zaštite. Predsjednik Feda iz St. Louis Bullard je izjavio da očekuje povećanje kamatne stope za 75 baznih bodova u rujnu, kao i da vidi snažan ekonomski rast u drugoj polovini godine uz poboljšanje stope nezaposlenosti. Predsjednica Feda iz San Franciska Daly je izjavila da je povećanje kamatne stope od 50 ili 75 baznih bodova u potpunosti razumno, te da je prerano tvrditi da je savladana rastuća inflacija, pošto cijene osnovnih usluga i dalje rastu, kao i cijene hrane, energije i stanova. Predsjednica Feda iz Kansas Citya George je izjavila da je tržište pretjerano optimistično, jer je stopa inflacije dostigla vrhunac, te je mišljenja da će tempo povećavanja kamatnih stopa usporiti. Fokus financijskog tržišta je krajem tjedna bio usmjeren na godišnjem okupljanju u Jackson Holeu, na kojem će predsjednik Feda Powell držati govor i imati priliku da resetuje tržišna

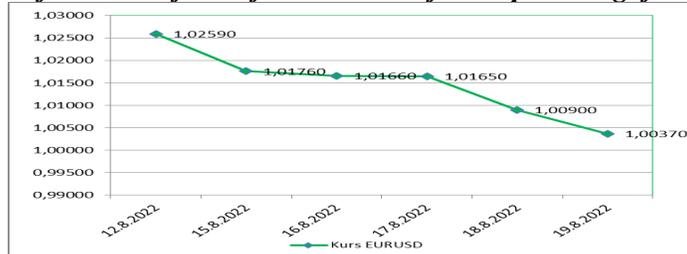
očekivanja. Powel će govoriti o ekonomskim izgledima uz očekivanja da će ponovo izraziti suglasnost za povećanjem kamatnih stopa kako bi se obuzdala rastuća inflacija. Prema mišljenju predsjednika Feda iz Ričmonda Barkina, kreatori monetarne politike imaju još dosta vremena da se odluče koliko će povećati kamatnu stopu na sastanku koji se odžava 20. i 21. rujna. S obzirom na rast inflacije od 8,5%, Barkin je dodao da kreatori monetarne politike teže ka većem povećanju kamatnih stopa.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje	
1.	Indeks povjer. proizvođača prerađ. sektora Fed iz NY	KOLOVOZ	5,0	-31,3	11,1
2.	Indeks započelih kuća (M/M)	SRPANJ	-2,1%	-9,6%	2,4%
3.	Građevinske dozvola (M/M)	SRPANJ	-3,3%	-1,3%	0,1%
4.	Industrijska proizvodnja (M/M)	LIPANJ	0,3%	0,6%	0,0%
5.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	12. kolovoza	-	-2,3%	0,2%
6.	Maloprodaja (M/M)	SRPANJ	0,1%	0,0%	0,8%
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	13. kolovoza	264.000	250.000	252.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	6. kolovoza	1.455.000	1.437.000	1.430.000
9.	Prodaja postojećih kuća (M/M)	SRPANJ	-5,1%	-5,9%	-5,5%
10.	Indeks poslovne aktivnosti iz Filadelfije	KOLOVOZ	-5,0	6,2	-12,3
11.	Vodeći indeks	SRPANJ	-0,5%	-0,4%	-0,7%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,0259 na razinu od 1,0037.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Inflacija u Velikoj Britaniji je zabilježila dvoznamenkastu vrijednost prvi put u posljednjih 40 godina, što dalje pojačava usporenja u osobnoj potrošnji i pojačava pritiske na Vladu i BoE. **Inflacija je u srpnju dostigla razinu od 10,1%**, iako se očekivalo da bi mogla iznositi 9,8%. Najveći utjecaj na rast inflacije imao je rast cijena hrane, a rast cijena je zabilježen i kod drugih dobara. Pod utjecajem ovih vijesti i očekivanja da bi BoE mogla povećati kamatnu stopu u rujnu i studenom.

U utrci za premijersku poziciju Liz Truss je osigurala podršku 11 ključnih poslanika članova Doma lordova koji su zaduženi u Parlamentu da organiziraju da maksimalan broj članova njihove partije glasuje onako kako stranka želi (engl. Whips). Truss je time učvrstila svoju poziciju u odnosu na Sunaka, koji je u svome predstavljanju obećao reviziju državne službe u slučaju da bude izabran za narednog premijera Velike Britanije. Sunak je također ukazao da bi smanjio broj osoblja, dok bi promijenio nagrađivanje zaposlenih u ovom sektoru, fokusirajući se više na performanse.

Glavna opoziciona Laburistička partija Velike Britanije predložila je proširenje poreza na neočekivane dobitke naftnih kompanija i kompanija koje se bave isporukom plina, uz obvezu da se tako prikupljena sredstva koriste za financiranje potpuno zamrznutih računa za energiju kućanstava tijekom zime. Međutim, Liz Truss, vodeći kandidat u trci za sljedećeg premijera, ranije je ukazala na nespremnost da se poveća porez na neočekivane prihode naftnim i plinskim kompanijama. Financial Times je objavio vijest da Liz Truss razmatra planove za spajanje tri ključna financijska regulatora u jednu organizaciju. Ovo uključuje regulatore za financijsku kontrolu (Financial Conduct Authority), prudencionu kontrolu (Prudential Regulation Authority) i regulatora platnih sustava (Payment Systems Regulator) kod kojih namjerava revidirati uloge i odgovornosti, ukoliko postane premijer.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Inflacija (G/G) SRPANJ	9,8%	10,1%	9,4%
2.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno) LIPANJ	3,8%	3,8%	3,8%
3.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G) SRPANJ	16,7%	17,1%	16,4%
4.	PPI ulazne cijene proizvodnje (G/G) SRPANJ	23,1%	22,6%	24,1%
5.	Indeks cijena kuća (G/G) LIPANJ	-	7,8%	12,8%
6.	GfK povjerenje potrošača KOLOVOZ	-42	-44	-41
7.	Maloprodaja (G/G) SRPANJ	-3,3%	-3,4%	-6,1%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,84543 na razinu od 0,84848, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,2138 na razinu od 1,1829.

JAPAN

Stopa inflacije u Japanu je povećana na 2,6% godišnje sa 2,4% u srpnju, čime je dosegla najveću razinu od 2014. godine, potaknuta rastućim cijenama goriva i sirovina i povećanim troškovima života. Iako je stopa inflacije premašila ciljanu razinu od 2% u protekla četiri mjeseca, BoJ će vjerojatno zadržati ultrastimulativnu politiku sa ne toliko rastućim cijenama kao što je slučaj u drugim zemljama. Glavni ekonomista SMBC Nikko Securities Maruyama je izjavio da su cijene hrane i deprecijacija JPY glavni krivci za povećanje inflacije, dodavši da očekuje da će stopa inflacije premašiti 3% tijekom ove godine. Premijer Japana Kishida je tijekom održanog vladinog panela naredio nastavak ograničenja cijena uvezene pšenice i odobrio paket u vrijednosti od 1 bilijun JPY za regionalno financiranje kao dio dodatnih mjera za ublažavanje utjecaja inflacije. Kishida je ponovio plan da čak devet nuklearnih reaktora bude uključeno tijekom zime dok se država suočava sa krizom u opskbi energijom. Prema njegovim riječima, tri segmenta: hrana, regionalna potrošnja i energija bit će ključni dijelovi dodatnog paketa koji će biti sastavljen do početka rujna. Ekonomija Japana se u II tromjesečju oporavila na razinu koja je zabilježena prije pandemije, jer se osobna potrošnja povećala nakon ukidanja ograničenja poslovanja zbog pandemije.

Premijer Kishida planira krajem ovog mjeseca da posjeti zemlje Bliskog istoka, uključujući Kuvajt, Katar, Ujedinjene Arapske Emirate. Posjeta je zakazana zbog Međunarodne konferencije razvoja Afrike – Tokio (Tokyo International Conference on African Development – TICAD), koja se ove godine održava u Tunisu između 27. i 28. kolovoza. Na dnevnom redu konferencije se očekuju razgovori o obuzdavanju rastućih cijena nafte i stabilizacije međunarodnih tržišta. Kishida će nastojati osigurati izvore prirodnog plina za Japan, dok Katar povećava proizvodnju.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (Q/Q) P II tromjesečje	2,6%	2,2%	0,1%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) F LIPANJ	-	-2,8%	-3,1%
3.	Iskorištenost kapaciteta (M/M) LIPANJ	-	9,6%	-9,2%
4.	Indeks aktivnosti tercijarnog sektora (M/M) LIPANJ	0,4%	-0,2%	1,1%
5.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY) SRPANJ	1.362,5	1.436,8	1.398,5
6.	Izvoz (G/G) SRPANJ	17,6%	19,0%	19,3%
7.	Uvoz (G/G) SRPANJ	45,5%	47,2%	46,1
8.	Osnovne strojne porudžbine (G/G) LIPANJ	7,7%	6,5%	7,4%
9.	Stopa inflacije (G/G) SRPANJ	2,6%	2,6%	2,4%
10.	Stopa temeljne inflacije (G/G) SRPANJ	1,1%	1,2%	1,0%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 136,88 na razinu od 137,56. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 133,42 na razinu od 136,97.

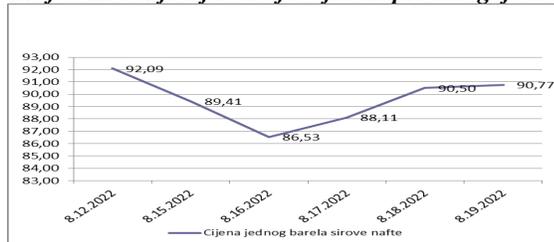
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 92,09 USD (89,77 EUR).

Početak tjedna cijena nafte je smanjena pod utjecajem razočaravajućih ekonomskih pokazatelja za Kinu i povećane zabrinutosti o pitanju tražnje za naftom u slučaju da druga najveća ekonomija izgubi na zamahu. Sredinom tjedna EIA objavila je da su zalihe nafte i plina smanjene za 7,1 milijun barela u odnosu na prethodni tjedan, što je značajno veći pad od očekivanog pada za 100.000 barela, a što je utjecalo na blagi rast cijene nafte. Novi generalni tajnik OPEC-a Ghais je izjavio da se globalno tržište nafte u ovoj godini suočava sa visokim rizikom smanjenja ponude, jer tražnja ostaje elastična, dok se rezervni slobodni kapaciteti smanjuju. Prema njegovom mišljenju, strahovi od usporenja potrošnje nafte u Kini i šire, koji su samo u ovom mjesecu utjecali na pad cijene nafte za 16%, su pretjerani. Naredni sastanak OPEC+ je planiran za 5. rujna, kada će se raspravljati o daljem povećanju obujma ponude nafte. Na prošlom sastanku ponuda je povećana za simboličnih 100.000 barela dnevno usprkos pozivima predsjednika Bidena za većom ponudom. Ghais je podržao Rusiju da ostane dio OPEC+ nakon 2022. godine, usprkos očekivanjima da će poduzeti mjere za smanjenje ponude ruskom naftom do kraja 2022. godine. Cijena nafte je u četvrtak povećana za skoro 3% na dnevnoj razini zbog očekivanja da će ponuda ruske nafte biti smanjena krajem ove godine, kao i zbog robusnih podataka o potrošnji goriva u SAD-u.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 90,77 USD (90,44 EUR) i smanjena je 1,43% u odnosu na prethodni tjedan.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.802,40 USD (EUR 1.756,90).

Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je imala tendenciju pada. Početkom tjedna cijena ovog plemenitog metala je smanjena pod utjecajem jačanja USD i iznenađujućeg smanjenja referentne kamatne stope Narodne banke Kine. Pored toga, zabrinutost zbog ekonomskog usporenja Kine je također pojačala neizvjesnost oko fizičke tražnje za zlatom ove zemlje. Narednog dana, u utorak, tržište je bilo u iščekivanju zapisnika sa sjednice FOMC-a, održane 27. srpnja, a koji je trebalo da naznače o narednim koracima monetarne politike Fed. Zapisnik je ukazao na to da su pojedini članovi ovog tijela prepoznali rizike pretjerane restriktivnosti u politici, usprkos tome što je odluka o povećanju kamatne stope na posljednjem sastanku donesena jednoglasno, a što je dalje utjecalo na pad cijene zlata. U narednim danima investitori su preispitali informacije iz zapisnika te su nastojali da se pozicioniraju oko daljih koraka u monetarnoj politici Fed. o čemu će se više znati u rujnu.

Posljednji ekonomski podaci za SAD su ukazali na pad inflacije, što je kod investitora pojačalo neizvjesnost oko ishoda narednog sastanka FOMC-a u rujnu. Krajem tjedna cijena zlata je nastavila da se smanjuje, uglavnom pod utjecajem jačanja dolara.

Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je smanjena za 3,07% u odnosu na tjedan ranije. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.747,06 USD (EUR 1.740,62).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

